

Samen onderwijs nòg sterker maken

A large, irregular teal shape in the top-left corner of the slide, resembling a splash or a stylized cloud.

MISSIE

Samen onderwijs nóg sterker maken.

De coöperatieve vennootschap Schoolmakers versterkt leerkrachten, directies, schoolbesturen en aanverwante actoren in het ondernemend samen aanpakken van uitdagingen waar ze in de klas, in de school, in de scholengroep of -gemeenschap voor staan.

Onze principes

**ALTIJD
LEREND**

**ALTIJD
DOORDACHT**

**ALTIJD
COÖPERATIEF**

**ALTIJD
OPEN**

**ALTIJD
WAARDEREND**

Ons team van experts

BREED AANBOD

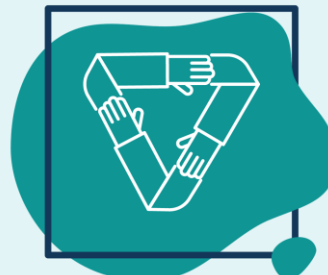
Onze vier pijlers

MEESTERLIJK
LESGEVEN

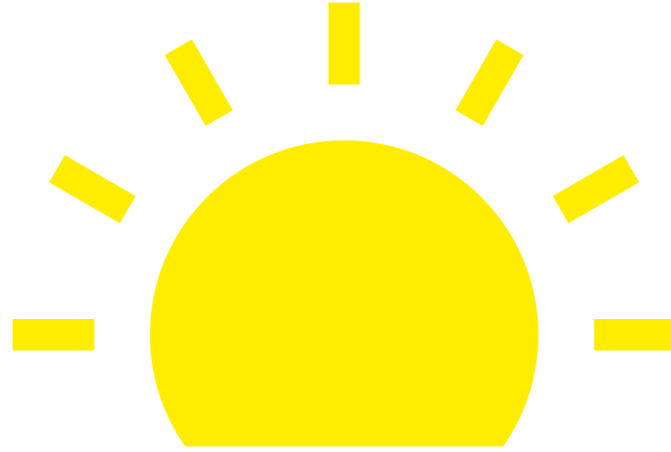
IMPACTVOLLE
SCHOOLONTWIKKELING

EFFECTIEF
SCHOOLLEIDERSCHAP

STERKE
SCHOOLBESTUREN

ZOMER- SCHOLEN

ONZE ONDERSTEUNING VOOR ZOMERSCHOLEN 2025

in samenwerking met

CENTRUM VOOR TAAL & ONDERWIJS

UCLL
HOGESCHOOL

Odisee
DE CO-HOGESCHOOL

Rolverdeling

Schoolmakers: algemene coördinatie, materiaalontwikkeling, observaties en vormingen

KULeuven, UCLL en Odisee:

- telkens één taalexpert (Nederlands en vakdidactiek Nederlands) afgevaardigd
- feedback op uitgewerkte materialen in 2 online sessies en via mail
- KULeuven verzorgde ook keynote op zomerschoolcongres

ONZE ONDERSTEUNING VOOR ZOMERSCHOLEN 2025

1. Communicatie
2. Ontwikkelde materialen
3. Ondersteuning
4. Inhoudelijke bevindingen
5. Beleidsaanbevelingen

ONZE ONDERSTEUNING VOOR ZOMERSCHOLEN 2025

1. **Communicatie**
2. Ontwikkelde materialen
3. Ondersteuning
4. Inhoudelijke bevindingen
5. Beleidsaanbevelingen

Communicatie en opvolging

Actie	Bereik
Belronde	110 telefoongesprekken
E-mail helpdesk: info@zomerscholen.vlaanderen	Een 30-tal mails beantwoord van ouders, organisatoren of vrijwilligers
Nieuwsbrieven	5 nieuwsbrieven (+/- 100 zomerscholen)
Website www.zomerscholen.vlaanderen	+/- 24.000 bezoekers in 2025
Sociale media	12 berichten via LinkedIn, facebook en instagram

ONZE ONDERSTEUNING VOOR ZOMERSCHOLEN 2025

1. Communicatie
- 2. Ontwikkelde materialen**
3. Ondersteuning
4. Inhoudelijke bevindingen
5. Beleidsaanbevelingen

Ontwikkelde materialen

Doelenselector

40 lesfiches ontworpen gelinkt aan doelen

Inschalingsmateriaal voor leerlingen

drie digitale leerpaden

Webinars

Doelenselector

1. Leerplanstudie: welke accenten worden waar gelegd? (geen wezenlijke verschillen tussen koepels)
2. Relevante eindtermen Nederlands hertaald naar bruikbare “zomerdoelen”
3. Materiaal opgesteld dat telkens minstens op één van de zomerdoelen focust
4. Ook koppeling gemaakt tussen eindtermen/zomerdoelen en minimumdoelen. In toekomst kan materiaal snel “herlabeld” worden. (In overleg met departement werd nog met eindtermen gewerkt)
5. Feedback door expertengroep

VOORSTEL SELECTIE DOELEN ZOMERSCHOLEN

		Eerste graad	Tweede graad	Derde graad	Huidige eindtermen
LUISTEREN	beschrijven	De leerling begrijpt de instructies van de leerkracht. De leerling begrijpt leeftijdsgerichte verhalen.	De leerling begrijpt instructies van de leerkracht. De leerling begrijpt leeftijdsgerichte luisteren videoboodschappen (een fragment van Karrewiet, een jeugdserie, een podcast voor kinderen...).	De leerling begrijpt leeftijdsgerichte luister- en videoboodschappen (leerkracht, medeleerling, reportage, verhaal, gesprek...)	- De leerlingen begrijpen de informatie uit de volgende mededelingen: * communicatie over het klas- en schoolgebeuren (1.1) * een informatieve radio-uitzending (1.2) * uiteenzetting of instructie van een medeleerling, bestemd voor de leerkracht (1.3) * een telefoongesprek (1.4)
	structureren	De leerling kan informatie uit eenvoudige instructies of verhalen in de juiste volgorde zetten.	De leerling kan informatie uit leeftijdsgerichte luister- en videoboodschappen, in een logische volgorde zetten.	De leerling kan informatie uit leeftijdsgerichte luister- en videoboodschappen, in de juiste volgorde zetten	De leerlingen kunnen informatie ordenen uit de volgende mededelingen: - een uiteenzetting of instructie van de leerkracht (1.5) - een voor hen bestemde instructie voor een buitenschoolse situatie (1.6) - een voor hen bestemde informatieve tv-uitzending (1.7)
	beoordelen	De leerling kan een mening geven over een leeftijdsgericht luisterof videofragment.	De leerling kan een mening geven en toelichten over een leeftijdsgericht luister-of videofragment.	De leerling kan haar/zijn mening geven en staven over een leeftijdsgericht luister-of videofragment.	De leerlingen kunnen informatie beoordelen die voortkomt uit: - een discussie met bekende leeftijdgenoten (1.8) - een gesprek met bekende leeftijdgenoten (1.9) - een door leeftijdgenoten geformuleerde oproep (1.10)

	Derde graad	Huidige eindtermen	Minimumdoelen 4e leerjaar	Minimumdoelen 6e leerjaar
instructies van de leerkracht. leeftijdsgerichte luisteren en fragment van Karrewiet, podcast voor kinderen....).	De leerling begrijpt leeftijdsgerichte luister- en videoboodschappen (leerkracht, medeleerling, reportage, verhaal, gesprek...)	- De leerlingen begrijpen de informatie uit de volgende mededelingen: * communicatie over het klas- en schoolgebeuren (1.1) * een informatieve radio-uitzending (1.2) * uiteenzetting of instructie van een medeleerling, bestemd voor de leerkracht (1.3) * een telefoongesprek (1.4)	1.4.5 De leerlingen kunnen aangeboden school-, instructie- en vaktaal hanteren in de vakdisciplines.	
die uit leeftijdsgerichte berichten, in een logische	De leerling kan informatie uit leeftijdsgerichte luister- en videoboodschappen, in de juiste volgorde zetten	De leerlingen kunnen informatie ordenen uit de volgende mededelingen: - een uiteenzetting of instructie van de leerkracht (1.5) - een voor hen bestemde instructie voor een buitenschoolse situatie (1.6) - een voor hen bestemde informatieve tv-uitzending (1.7)		
ing geven en toelichten over er-of videofragment.	De leerling kan haar/zijn mening geven en staven over een leeftijdsgericht luister-of videofragment.	De leerlingen kunnen informatie beoordelen die voortkomt uit: - een discussie met bekende leeftijdgenoten (1.8) - een gesprek met bekende leeftijdgenoten (1.9) - een door leeftijdgenoten geformuleerde oproep (1.10)		
			1.4.7 De leerlingen kennen klanken: korte, lange, tweetekensklanken, medeklinkers en uitspraak.	
zelf vertellen.	De leerlingen kunnen over zichzelf vertellen met aandacht voor gepaste taal.			
tellen om informatie te	De leerlingen kunnen iemand om ontbrekende informatie vragen met aandacht voor gepaste taal.			
lag brengen over een	De leerlingen kunnen verslag uitbrengen over een gebeurtenis met aandacht voor gepaste taal.	De leerlingen kunnen het gepaste taalregister hanteren als ze: - aan leeftijdgenoten over zichzelf informatie verschaffen (2.1) - aan iemand om ontbrekende informatie vragen (2.2) - over een op school behandeld onderwerp aan de leerkracht verslag uitbrengen (2.3) - in een telefoongesprek informatie uitwisselen (2.4)	1.3.1 De leerlingen kunnen expliciet vermelde informatie in teksten weergeven. 1.3.7 De leerlingen kunnen verstaanbaar spreken met aandacht voor uitspraak van het Standaardnederlands en zinsaccent. 1.3.8 De leerlingen kunnen bij het spreken gepaste woordkeuze en correcte zinsconstructies gebruiken. 1.3.9 De leerlingen kunnen ideeën, gedachten en verworven inzichten samenhangend formuleren.	1.3.1 De leerling kan expliciete en impliciete informatie uit een tekst combineren om tot een logische conclusie te komen. 1.3.5 De leerling kan bij het spreken gepaste woordkeuze en complexere zinsconstructies gebruiken. 1.3.9 De leerling kan bij het vertellen en presenteren een gepaste expressie en gepast register gebruiken.
foongesprek voeren.	De leerlingen kunnen informatie uitwisselen via telefoon met aandacht voor gepaste taal.			

Doelenselector

Ik geef les aan:

de eerste graad

de tweede graad

de derde graad

Inschalingsactiviteiten

Inschalingsfiche

Derde graad/vlotte beheersing

Deze fiche kan je hanteren voor leerlingen met de leeftijd 8 tot 10 jaar, of leerlingen die ouder zijn en reeds een basis hebben verworven in het Nederlands.

Een paar opmerkingen:

- uiteraard kan je doelen toevoegen of weglaten
- lees zeker ook de "toelichtingsfiche" als handleiding voor deze inschaling
- de aangegeven beheersingsniveaus kan je als volgt omschrijven:
 - **Basis:** De leerling beheerst de kern van de opdracht, maar heeft nog gerichte ondersteuning nodig om tot een zelfstandig en volledig resultaat te komen.
 - **Groei:** De leerling toont duidelijke vooruitgang en past de geleerde strategieën of inzichten grotendeels zelfstandig toe, met kleine houvast.
 - **Sterk:** De leerling werkt zelfstandig, creatief en met inzicht; het resultaat getuigt van grondige beheersing en initiatief boven de verwachting.

1. In het begin en doorheen de zomerschool

Naam van de leerling:
Zomergroep:

1. Spreken

Geobserveerd

Taaldoel

Basis

Groei

Sterk

☐

Over zichzelf vertellen met
gepaste taal

☐☐☐

Lesfiches

FICHE De kring als...

ACTIVITEITSFICHE

De kring als sterke start

Deze fiche staat niet voor zichzelf. Het is het eerste gedeelte van het rekenen-onderwijs en kan worden aangepast aan de behoeften van de leerkracht en de leerlingen.

Deze fiche is bedoeld voor de leerlingen van de 1e, 2e, 3e, 4e, 5e, 6e, 7e, 8e, 9e, 10e, 11e, 12e, 13e, 14e, 15e, 16e, 17e, 18e, 19e, 20e, 21e, 22e, 23e, 24e, 25e, 26e, 27e, 28e, 29e, 30e, 31e, 32e, 33e, 34e, 35e, 36e, 37e, 38e, 39e, 40e, 41e, 42e, 43e, 44e, 45e, 46e, 47e, 48e, 49e, 50e, 51e, 52e, 53e, 54e, 55e, 56e, 57e, 58e, 59e, 60e, 61e, 62e, 63e, 64e, 65e, 66e, 67e, 68e, 69e, 70e, 71e, 72e, 73e, 74e, 75e, 76e, 77e, 78e, 79e, 80e, 81e, 82e, 83e, 84e, 85e, 86e, 87e, 88e, 89e, 90e, 91e, 92e, 93e, 94e, 95e, 96e, 97e, 98e, 99e, 100e, 101e, 102e, 103e, 104e, 105e, 106e, 107e, 108e, 109e, 110e, 111e, 112e, 113e, 114e, 115e, 116e, 117e, 118e, 119e, 120e, 121e, 122e, 123e, 124e, 125e, 126e, 127e, 128e, 129e, 130e, 131e, 132e, 133e, 134e, 135e, 136e, 137e, 138e, 139e, 140e, 141e, 142e, 143e, 144e, 145e, 146e, 147e, 148e, 149e, 150e, 151e, 152e, 153e, 154e, 155e, 156e, 157e, 158e, 159e, 160e, 161e, 162e, 163e, 164e, 165e, 166e, 167e, 168e, 169e, 170e, 171e, 172e, 173e, 174e, 175e, 176e, 177e, 178e, 179e, 180e, 181e, 182e, 183e, 184e, 185e, 186e, 187e, 188e, 189e, 190e, 191e, 192e, 193e, 194e, 195e, 196e, 197e, 198e, 199e, 200e, 201e, 202e, 203e, 204e, 205e, 206e, 207e, 208e, 209e, 210e, 211e, 212e, 213e, 214e, 215e, 216e, 217e, 218e, 219e, 220e, 221e, 222e, 223e, 224e, 225e, 226e, 227e, 228e, 229e, 230e, 231e, 232e, 233e, 234e, 235e, 236e, 237e, 238e, 239e, 240e, 241e, 242e, 243e, 244e, 245e, 246e, 247e, 248e, 249e, 250e, 251e, 252e, 253e, 254e, 255e, 256e, 257e, 258e, 259e, 260e, 261e, 262e, 263e, 264e, 265e, 266e, 267e, 268e, 269e, 270e, 271e, 272e, 273e, 274e, 275e, 276e, 277e, 278e, 279e, 280e, 281e, 282e, 283e, 284e, 285e, 286e, 287e, 288e, 289e, 290e, 291e, 292e, 293e, 294e, 295e, 296e, 297e, 298e, 299e, 300e, 301e, 302e, 303e, 304e, 305e, 306e, 307e, 308e, 309e, 310e, 311e, 312e, 313e, 314e, 315e, 316e, 317e, 318e, 319e, 320e, 321e, 322e, 323e, 324e, 325e, 326e, 327e, 328e, 329e, 330e, 331e, 332e, 333e, 334e, 335e, 336e, 337e, 338e, 339e, 340e, 341e, 342e, 343e, 344e, 345e, 346e, 347e, 348e, 349e, 350e, 351e, 352e, 353e, 354e, 355e, 356e, 357e, 358e, 359e, 360e, 361e, 362e, 363e, 364e, 365e, 366e, 367e, 368e, 369e, 370e, 371e, 372e, 373e, 374e, 375e, 376e, 377e, 378e, 379e, 380e, 381e, 382e, 383e, 384e, 385e, 386e, 387e, 388e, 389e, 390e, 391e, 392e, 393e, 394e, 395e, 396e, 397e, 398e, 399e, 400e, 401e, 402e, 403e, 404e, 405e, 406e, 407e, 408e, 409e, 410e, 411e, 412e, 413e, 414e, 415e, 416e, 417e, 418e, 419e, 420e, 421e, 422e, 423e, 424e, 425e, 426e, 427e, 428e, 429e, 430e, 431e, 432e, 433e, 434e, 435e, 436e, 437e, 438e, 439e, 440e, 441e, 442e, 443e, 444e, 445e, 446e, 447e, 448e, 449e, 450e, 451e, 452e, 453e, 454e, 455e, 456e, 457e, 458e, 459e, 460e, 461e, 462e, 463e, 464e, 465e, 466e, 467e, 468e, 469e, 470e, 471e, 472e, 473e, 474e, 475e, 476e, 477e, 478e, 479e, 480e, 481e, 482e, 483e, 484e, 485e, 486e, 487e, 488e, 489e, 490e, 491e, 492e, 493e, 494e, 495e, 496e, 497e, 498e, 499e, 500e, 501e, 502e, 503e, 504e, 505e, 506e, 507e, 508e, 509e, 510e, 511e, 512e, 513e, 514e, 515e, 516e, 517e, 518e, 519e, 520e, 521e, 522e, 523e, 524e, 525e, 526e, 527e, 528e, 529e, 530e, 531e, 532e, 533e, 534e, 535e, 536e, 537e, 538e, 539e, 540e, 541e, 542e, 543e, 544e, 545e, 546e, 547e, 548e, 549e, 550e, 551e, 552e, 553e, 554e, 555e, 556e, 557e, 558e, 559e, 560e, 561e, 562e, 563e, 564e, 565e, 566e, 567e, 568e, 569e, 570e, 571e, 572e, 573e, 574e, 575e, 576e, 577e, 578e, 579e, 580e, 581e, 582e, 583e, 584e, 585e, 586e, 587e, 588e, 589e, 590e, 591e, 592e, 593e, 594e, 595e, 596e, 597e, 598e, 599e, 600e, 601e, 602e, 603e, 604e, 605e, 606e, 607e, 608e, 609e, 610e, 611e, 612e, 613e, 614e, 615e, 616e, 617e, 618e, 619e, 620e, 621e, 622e, 623e, 624e, 625e, 626e, 627e, 628e, 629e, 630e, 631e, 632e, 633e, 634e, 635e, 636e, 637e, 638e, 639e, 640e, 641e, 642e, 643e, 644e, 645e, 646e, 647e, 648e, 649e, 650e, 651e, 652e, 653e, 654e, 655e, 656e, 657e, 658e, 659e, 660e, 661e, 662e, 663e, 664e,

[illegible][illegible]

FICHE Het...

10.000
10.000
10.000

ACTIVITEITENFICHE

Het weekvastenrijtje

Deelname is verplicht bij alle leerlingen die deelnemen aan de activiteiten van de school. De activiteiten zijn bedoeld om de leerlingen te helpen om hun kennis en vaardigheden te verbeteren en hun interesse te wekken voor de natuurwetenschappen.

[Klik hier voor meer informatie](#)

1. INLEIDING

De leerlingen worden in kleine groepjes van maximaal vier personen verdeeld. De leerlingen worden verzocht om hun kennis en vaardigheden te verbeteren en hun interesse te wekken voor de natuurwetenschappen.

2. AANDEKING VAN DE ACTIVITEIT

Naam	Adres	Telefoon	E-mail

3. TOEGANG TOT DE ACTIVITEIT

De leerlingen worden verzocht om hun kennis en vaardigheden te verbeteren en hun interesse te wekken voor de natuurwetenschappen.

FICHE Het rendement

ACTIVITEITENFICHE

Het rendement

Deze activiteit is bedoeld voor leerlingen van de basisschool. Het doel is om de leerlingen te laten ontdekken hoe het rendement van een zonnepaneel wordt berekend. De activiteit bestaat uit een theorie- en een praktijkdeel. In het theorie-deel wordt de formule voor het rendement van een zonnepaneel uitgelegd. In het praktijk-deel wordt de formule toegepast op een voorbeeld. De leerlingen worden verzocht om de berekening zelf te maken en het resultaat te controleren.

Werkwijze: De leerlingen worden in groepjes van drie tot vier personen verdeeld. Ze krijgen een worksheet met de theorie- en praktijkopgaven. De leerkracht begeleidt de leerlingen bij de berekening.

Benodigdheden: Worksheet, rekenmachine, voorbeeld van een zonnepaneel.

Beoordeling: De leerkracht kijkt naar de berekening van het rendement. De leerlingen krijgen een puntenverdeling op basis van de juistheid van de berekening.

FICHE Het Toveratelier

ACTIVITEITENFICHE

Het toveratelier

Het toveratelier is een workshop voor de eerste twee uren van de eerste les van de cursus. Het doel van de workshop is om de kinderen te laten ontdekken dat ze allemaal een toverster of toveraar zijn. Ze worden hiervoor uitgedaagd om hun eigen toverkrachten te ontdekken en te gebruiken. Het toveratelier wordt gegeven door de tovermeester van de school.

DOELSTELLINGEN

De leerling weet na deze activiteit:

- Wat is een toverkracht?
- Wat is een tovercrans?
- Wat is een tovercrans?
- Wat is een tovercrans?

INHOUDSTAFEL

Titel	Thema	Doelstelling	Uitkomst	Samenvatting
1. Het toveratelier	1. Het toveratelier	1. Het toveratelier	1. Het toveratelier	1. Het toveratelier

OPMERKINGEN

De leerling moet na deze activiteit weten dat ze allemaal een toverster of toveraar zijn.

[illegible]

FICHE inschaling eerst...

FICHE inschaling twee...

FICHE Karrewiet en...

FICHE Letters van...

FICHE Organiseer een...

Lesfiches

ACTIVITEITENFICHE

Het rendictee

Het rendictee is een voltrefter van formaat. Leerlingen werken samen in teams en oefenen verschillende vaardigheden zoals lezen en schrijven. Bovendien hangt er een stevig competitief kantje aan, dat voor heel wat animo en enthousiasme zal zorgen.

FOCUS VAN DEZE ACTIVITEIT

01. DOELGROEP

De doelgroep van deze activiteit bestaat uit alle leeftijden van de lagere school.

02. AANWEZIGE TAALASPECTEN

Woorden- schat	Grammatica	Lezen	Schrijven	Luisteren	Spoken
x		x	x		

03. TAALDOELEN

De leerlingen kunnen overzichten, aantekeningen, mededelingen op- en overschrijven (ET 4.1)

VOORBEREIDING VOOR DEZE ACTIVITEIT

Materiaal	Voorzie dictee-woorden of-zinnen voor deze activiteit. Stem het niveau af op je groep: - prille taalvaarders (bijvoorbeeld eerste graad): eenvoudige woorden - basisvaarders: eenvoudige zinnen - gevorderd: complexere zinnen. Je kan verschillende moeilijkheidscategorieën voorzien voor één rendictee ook.
Klasorganisatie	Leerlingen werken in groepjes van 3 à 4 Eén leerkracht of begeleider loopt rond voor ondersteuning
Planning	een lesuur van 50 minuten met herhaling de dagen erop
Vereiste voorkennis	baseer de woorden, zinnen en paragrafen op taal die de vorige dagen reeds aan bod kwam

VERLOOP VAN DEZE ACTIVITEIT

01. DOELEN EN VERWACHTINGEN

De begeleider legt enthousiast uit:

- "Vandaag gaan we sporten én schrijven! In teams gaan jullie een tekst proberen opschrijven, maar... de tekst ligt aan de overkant van het plein of achter in de gang! Eén iemand leest, loopt terug, en dicteert. De anderen luisteren goed en schrijven. Jullie zullen snel zien: wie goed samenwerkt én goed praat en schrijft, wint!"
- "Waarom doen we dit? Omdat het belangrijk is om goed te luisteren, te spreken en te schrijven – allemaal tegelijk!"

02. VOORKENNIS ACTIVEREN

De begeleider vraagt:

- "Wie weet wat een dictee is?"
- "Wat heb je nodig om goed te schrijven?"
- "Hoe spreek je woorden uit zodat anderen ze goed begrijpen?"

03. NIEUWE LEERSTOF AANBRENGEN

De begeleider introduceert het principe van een rendictee:

- De leerlingen werken per 2. Eentje zit neer (de schrijver), de andere zal lopen (de loper)
- Eén leerling loopt naar de overkant waar een woord, zin of stukje tekst ligt. Hij onthoudt dit.
- Loopt terug en zegt het luidop aan de schrijver.
- De schrijver schrijft het op.
- Daarna wisselen ze van rol.
- De begeleider modelleert dit even voor met een leerling:
 - "Ik loop..."
 - Ik lees: De poes springt op de kast.
 - Ik onthoud dat.
 - Ik zeg: De poes springt op de kast." en de schrijver noteert.
 - De begeleider wijst op duidelijke uitspraak, correcte woordvolgorde, leestekens.

04. INOEFENEN

Stap 1: Eerste ronde – korte tekst, zonder tijdsdruk

Leerlingen oefenen in groepjes met een eenvoudige tekst.

De begeleider moedigt hen aan om goed samen te werken, op beurt te letten en

correct te schrijven.

Na afloop wordt de tekst nagekeken op structuur, spelling en samenwerking.

Stap 2: Tweede ronde – moeilijker tekst met tijdsdruk

Nieuwe tekst: iets langer, met complexere zinnen of moeilijke woorden.

De tijd wordt beperkt (bijvoorbeeld 8 minuten). De duo's moeten proberen zoveel mogelijk woorden, zinnen of stukken tekst neer te pennen.

Na afloop volgt een vergelijking:

- Welke zinnen kloppen helemaal?
- Waar zaten de fouten? Waarom?

05. FEEDBACK

Individuele reflectie

- "Wat deed ik goed tijdens het lopen/schrijven?"
- "Wat was moeilijk voor mij?"
- "Wat wil ik de volgende keer beter doen?"

Groepsfeedback

- De begeleider bespreekt met elke groep:
 - "Hoe verliep de samenwerking?"
 - "Hoe duidelijk was het dicteren?"
 - "Wat liep goed bij het schrijven?"
- Woorden en teksten worden klassikaal besproken: juiste spelling, leestekens, grammaticale vorm

EXTRA TAALTIPS & DIFFERENTIATIE

Voor taalzwakkere leerlingen

- Werk met kortere zinnen en duidelijke structuur
- Voorzie vooraf visuele ondersteuning van moeilijke woorden
- Laat hen eerst oefenen met hardop dicteren in duo's
- Geef schrijfschijfjes met zinsstructuur of spellingssteun

Voor taalsterke leerlingen

- Daag hen uit met langere zinnen en minder tijd
- Voeg een creatieve twist toe: ze moeten achteraf hun tekst herschrijven tot een verhaal

Digitale leerpaden voor organisatoren

WAT WIL JE LEREN?

1. Praktische en administratieve informatie ([link](#))
2. Zomerscholen voor tieners (12 - 18 jaar) ([link](#))
3. Communicatie met interne en externe partners ([link](#))
4. Werken aan taal op de Zomerschool ([link](#))
5. Visie en ontwerp van een Zomerschool ([link](#))
6. Begeleiden en evalueren in (en van) de Zomerschool ([link](#))
7. Zomerschool voor kleuters ([link](#))
8. Kwaliteitsontwikkeling op een Zomerschool ([link](#))
9. Wat na Zomerscholen? ([link](#))
10. Een zomerchoolreglement opstellen? ([link](#))

Nieuw!

Digitale leerpaden voor lesgevers

WAT WIL JE LEREN?

1. Basis van lesgeven ([link](#))
2. Groepsdynamiek op een Zomerschool ([link](#))
- 3a. Een taalkrachtige Zomerschool ([link](#))
- 3b. Inzetten op taal op een Zomerschool ([link](#))
4. Feedback als motor van leren ([link](#))
5. Omgaan met verschillende leernoden ([link](#))
6. Motivatie en weerstand ([link](#))
7. Omgaan met ouders ([link](#))
8. Digitale ondersteuning ([link](#))
9. Zomerschool voor kleuters ([link](#))
10. Doelenselector: ([link](#))

Nieuw!

Nieuw!

ONZE ONDERSTEUNING VOOR ZOMERSCHOLEN 2025

1. Communicatie
2. Ontwikkelde materialen
- 3. Ondersteuning**
4. Inhoudelijke bevindingen
5. Beleidsaanbevelingen

Ondersteuning

Actie	Bereik
Adviesgesprekken	22 digitale en 52 telefonische
Vormingen ter plekke	5 vormingen ter plekke
Webinars (opnames ter beschikking achteraf)	4 webinars
Observatiebezoeken	45 bezoeken
Zomerschool congres	50 deelnemers (84 ingeschreven)

SAMEN ZIE JE MEER

Bezoek aan jouw Zomerschool

DE ZOMERSCHOOL

1. Praktische gegevens

Zomerschool: Sint-Niklaas

Datum van bezoek: 20 augustus 2025

Naam observator: Esther Gheysens

Bezochte klasgroep / lesmoment: basisonderwijs, alle groepen

2. Sterke punten van de Zomerschool (algemeen)

De zomerschool geeft algemeen een goede kwalitatieve indruk. Deze items sprongen er uit:

- Zeer sterke en goed georganiseerde werking.
- Krachtige samenwerking tussen student-leerkrachten en ervaren leerkracht.
- Aanwezigheid van twee pedagogische coaches die leerkrachten ondersteunen met feedback, begeleiding en groepsgesprekken. Onzekere leerkrachten worden zo in hun rol ondersteund en versterkt in hun zelfvertrouwen.
- Het thema is duidelijk zichtbaar doorheen de zomerschool, met veel aandacht voor woordenschat.
- Warme en gestructureerde startmomenten (bv. onthaal in de kring).
- In verschillende klassen worden goede vragen gesteld om leerlingen actief te betrekken (bv. bij het weerbericht).
- Gebruik van authentiek materiaal (bv. echte kranten in de schapenklas).

3. Groeikansen voor de Zomerschool (algemeen)

Sommige didactische bouwstenen kwamen in mindere mate voor tijdens het bezoek. Dit kan toevallig zijn want het bezoek is uiteraard een momentopname. Toch geven we mee waar mogelijke groeikansen liggen:

- Het schoolbord actiever benutten als visueel en didactisch hulpmiddel (kernwoorden, stappenplannen, voorbeeldzinnen).
- Instructie verfijnen: eerder vragen wie de instructie kan herhalen dan wie het niet begrepen heeft.
- Bij grote groepen differentiëren of opsplitsen om betrokkenheid hoog te houden.
- Instructies stap voor stap geven om overbelasting te vermijden.
- Meer aandacht voor schrijfvoorwaarden bij kleuters: werken met potloden i.p.v. stiften en de pengreep actief opvolgen.
- Bij schrijfactiviteiten (bv. krantenartikel) meer modelleren door een voorbeeld te tonen of leerlingen eerst een kort tekstje te laten schrijven.
- Het is niet duidelijk hoe de doelen waaraan gewerkt wordt geselecteerd zijn (link met eindtermen en/of ontwikkelingsdoelen).

Pedagogisch didactisch

1. Visie en Doelstellingen

- Het is duidelijk waarom de zomerschool wordt ingericht.

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

- Het is duidelijk waar de ambitieuze focus ligt?

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

- Er is duidelijke aandacht voor uitdagende leerdoelen

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

2. Curriculum en Programma

- Het curriculum is doelgericht en afgestemd op de leerdoelen

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

- De inhoud wordt afgestemd op regulier onderwijs

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

3. Aandacht voor motivatie

- Motivatie wordt actief versterkt binnen de aanpak

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

4. Leerlingenratio en Groepsgrootte

- Zijn groepen klein genoeg voor effectieve ondersteuning?

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

- Wordt differentiatie ingezet om maximale leerwinst te realiseren?

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

1. Lesverloop

Item	Opmerking
Was er een duidelijke opener?	Ja
Werd voorkennis geactiveerd of opgebouwd?	Ja
Werd er opbouwend en gestructureerd instructie gegeven?	Ja, maar kon wel sterker
Werden leerlingen ondersteund in zelfstandig oefenen?	Ja
Was er een duidelijke afsluiting en reflectiemoment?	Niet geobserveerd

2. Gebruik van taalkruiden

Item	Opmerking
Interactie: Werden talige interactievormen ingezet (denk-paar-deel, rollenspel, kringgesprek...)?	Ja
Scaffolding: Werden er voorbeeldzinnen, stappenplannen of visuele hulpmiddelen ingezet om taal te ondersteunen?	Niet geobserveerd
Uitdaging: Werd verdieping of uitbreiding aangeboden aan sterke leerlingen?	Bij de geobserveerde activiteiten was er geen uitdaging of uitbreiding voorzien
Feedback: Werd er feedback gegeven (feedup, feedback, feedforward)?	Ja, leerlingen werden bijgestuurd en kregen feedback tijdens het leerproces
Foutencultuur: Werden taalfouten gezien als leerkans?	Niet geobserveerd
Taalbeleid: Werd de thuistaal gerespecteerd en het Nederlands gestimuleerd als gemeenschappelijke instructietaal?	Ja

3. Grondhouding van de lesgever

Item	Opmerking
Warmte en veiligheid	Er heerst een warm en veilig klimaat. Leerlingen durven vragen stellen en zijn betrokken.
Hoge verwachtingen	In de geobserveerde activiteiten werden de verwachtingen niet hoog gezet en was er ruimte voor groei.
Aandacht voor betrokkenheid en actieve monitoring	Ja, de betrokkenheid van de leerlingen was hoog in alle geobserveerde lessen.
Materiaal, tijd en klasorganisatie goed afgestemd	Klasinrichting was doorgaans prima afgestemd voor de activiteit.

CONCLUSIE(S)

De zomerschool laat een zeer sterke en professionele indruk na. De organisatie verloopt vlot en gestructureerd, met een duidelijke focus op het thema en een rijke aanwezigheid van woordenschat in de verschillende klassen. Wat deze zomerschool bijzonder krachtig maakt, is de samenwerking tussen ervaren leerkrachten en student-leerkrachten. De aanwezigheid van twee pedagogische coaches is hierbij een grote meerwaarde: zij geven gerichte en sterke feedback, begeleiden de leerkrachten actief in hun groei en zorgen met groepsgesprekken voor reflectie en verdieping. Deze begeleiding versterkt niet alleen de kwaliteit van de zomerschool, maar draagt ook bij tot de professionalisering van de student-leerkrachten. Dit maakt van de zomerschool niet enkel een leerplek voor leerlingen, maar ook een professionele leergemeenschap voor (student-) leerkrachten.

De student-leerkrachten zetten zich enthousiast in en tonen veel inzet. Er liggen nog groeikansen op vlak van didactische verfijning, zoals het krachtiger benutten van het schoolbord, het meer stapsgewijs geven van instructie, het modelleren van voorbeeldteksten en het bewaken van schrijfworwaarden bij kleuters. Het is daarbij belangrijk dat student-leerkrachten ontvankelijk blijven voor de feedback die zij van de coaches en ervaren collega's krijgen. Deze open houding zorgt ervoor dat zij hun praktijk verder kunnen versterken en stap voor stap groeien in hun rol als leerkracht.

Alles samen vormt deze zomerschool een sterk geheel: een goede organisatie, een krachtig team en een leeromgeving waarin ook de leerkrachten zelf ondersteund worden om verder te groeien. De rol van de pedagogische coaches is hierbij essentieel en vormt een echte hefboom voor kwaliteit en professionalisering.

Zomerschoolcongres

ZOMERSCHOOLCONGRES
19 SEPTEMBER 2025

PROGRAMMA

12.00 U - 13.00 U

NETWERKLUNCH (ZAAL VOS & HAAS)

13.00 U - 14.00 U

KEYNOTE DOOR CTO (ZAAL VOS & HAAS)

14.00 U - 14.15 U

KOFFIEPAUZE (ZAAL VOS & HAAS)

14.15 U - 15.30 U

PARALLELSESSIES

(1) ZOMERSCHOLEN IN DE KIJKER (ZAAL VOS & HAAS)

(2) DE WERELD IN JOUW KLAS (ZAAL DE TWISTAPPEL)

15.30 U - 16.00 U

INTERACTIEVE SLOTSessIE (ZAAL VOS & HAAS)

ONZE ONDERSTEUNING VOOR ZOMERSCHOLEN 2025

1. Communicatie
2. Ontwikkelde materialen
3. Ondersteuning
- 4. Inhoudelijke bevindingen**
5. Beleidsaanbevelingen

Inhoudelijke bevindingen op basis van de gesprekken

- Dit loopt goed:
 - Verschillende zomerscholen rapporteren dat ze dit jaar geen problemen ondervonden met vrijwilligers raadplegen en vonden relatief vlot een voltallig team van lesgevers
 - Veel organisatoren van zomerscholen raken in 'routine' op organisatorisch vlak en krijgen ademruimte om zich op de kwaliteit te focussen
- Organisatoren worstelen nog met:
 - Groot aantal leerlingen dat niet komt opdagen of onvoldoende aanwezig is
 - Vergoeding van vrijwilligers (niet elke vrijwilliger kunnen ze op dezelfde manier vergoeden en dit zorgt voor wrevel soms)
 - Vrijwilligers aansporen om ook opleiding te volgen
 - Assumptie bij organisatie: een gediplomeerd leerkracht is automatisch een goede zomerschool leerkracht. Organisatoren hebben vaak zelf beperkte pedagogische didactische kennis en vertrouwen "blind" op de

Inhoudelijke bevindingen op basis van de observaties

- Dit loopt goed op de meeste zomerscholen:
 - Gemotiveerde lesgevers
 - Lesgeven in kleine groepen
 - Op sommige plaatsen goede samenwerking met lokale organisaties (zoals de bibliotheek, sportcentrum, lokale verenigingen, huis van het kind,...)
- Hier is nog ruimte voor groei op de meeste zomerscholen:
 - Doelgericht lesgeven: veel lesactiviteiten staan los van elkaar of zijn onvoldoende gekoppeld aan een doel / eindterm. Veel activiteiten worden nog willekeurig geselecteerd.
 - Taalontwikkellend lesgeven is nog onvoldoende ingebed: hier is nog ruimte voor groei bij lesgevers
 - Omgaan met moeilijk gedrag is een zoektocht voor organisatoren en lesgevers

ONZE ONDERSTEUNING VOOR ZOMERSCHOLEN 2025

1. Communicatie
2. Ontwikkelde materialen
3. Ondersteuning
4. Inhoudelijke bevindingen
- 5. Beleidsaanbevelingen**

De zomerschoolwerking moet sneller kunnen opstarten

Om structureel tegemoet te komen is het belangrijk dat de overheid geen gunning voorziet eind mei, maar eerder eind februari. Op die manier kunnen vormingsinitiatieven (zoals lerende netwerken voor zomerschoolcoördinatoren, maar ook vormingen op aanvraag) tijdig gecommuniceerd, gepromoot en ingepland worden. De late gunning zorgde ervoor dat sommige zomerscholen pas opgebeld konden worden toen hun werking reeds opgestart was. De zomerscholen zelf zijn hier ook grote voorstander van. Zij schieten nu vaak al maanden voor de officiële oproep in actie en brengen die periode in onzekerheid door.

Kwaliteit: investeren in de kwaliteitsbewaking van zomerscholen

Onderzoek toont aan dat een kwaliteitsvolle zomerschool kan leiden tot drie maanden leerwinst. Toch blijft het voor veel organisatoren een uitdaging om de kwaliteit structureel te bewaken.

- Invullen van de leertijd
- Opleiding en ervaring van lesgevers
- Communicatie

Uitwisseling: lerende netwerken als kruisbestuiving tussen organisatoren en lesgevers

Zomerscholen staan voor complexe uitdagingen die je niet alleen kan oplossen. **Lerende netwerken** bieden hier een antwoord. In regionale hubs kunnen organisatoren samenkomen om ervaringen uit te wisselen over zowel organisatorische aspecten als inhoudelijke kwaliteit. Op hun vraag kan bijkomende ondersteuning worden aangeboden met een groter bereik. Lerende netwerken zijn geen rigide structuren. Hun kracht ligt in de vrijwillige participatie en de ruimte om in te spelen op actuele noden. Zo versterken ze de intrinsieke motivatie van deelnemers.

Duurzaamheid: zomerscholen als jaarwerking

De meest succesvolle zomerscholen zijn diegene die zich niet beperken tot enkele zomerweken, maar ook buiten de vakantie structureel werken aan voorbereiding en opvolging.

- **Winter - herbronnen en oriënteren:** vastleggen of men opnieuw organiseert, doelgroepen bepalen, partners zoeken en subsidiedossiers voorbereiden.
- **Lente - voorbereiden en opleiden:** kernteam aanstellen, vrijwilligers zoeken, curriculum ontwerpen en het team trainen. Communicatie naar partners en ouders starten.
- **Zomer - uitvoeren en bijsturen:** focus op begeleiding van kinderen en jongeren. Externe ondersteuning is beperkt, maar korte just-in-time leerimpulsen en intervisiemomenten voor coördinatoren zijn waardevol.
- **Herfst - terugblikken en vieren:** successen delen en lessen trekken, zowel binnen teams als op Vlaams niveau. Dit kan via congressen of gezamenlijke reflectiemomenten.

Inhoudelijke aanbevelingen

Professionalisering verplicht verankeren: verbind erkenning als zomerschool aan een minimum aan professionalisering. Lesgeven in een zomerschool vraagt een eigen aanpak, met aandacht voor taalontwikkellend werken, hoge verwachtingen en kwetsbare doelgroepen.

Verantwoordelijkheid voor kwaliteitsontwikkeling: vraag aan organisatoren om in hun subsidieaanvraag aan te geven hoe ze aan kwaliteitsontwikkeling en monitoring zullen werken.

Structurele professionaliseringsthema's

Er moet blijvende aandacht gaan naar:

- taalontwikkelen lesgeven, met nadruk op spreekdurf en betekenisvolle interactie;
- kwaliteitsontwikkeling in het lesgeven;
- het stimuleren van actieve en talige werkvormen in plaats van enkel werkblaadjes.
- Maar ook breder ingezet worden op gewenst gedrag en het tegengaan van anti-sociaal gedrag op zomerscholen.

Organisatorische aanbevelingen

Zomerscholen in elke gemeente: stimuleer elke Vlaamse gemeente om een open zomerschool in te richten. Ongelijke toegang leidt vandaag tot ongelijkheid: de woonplaats bepaalt nog te vaak of een leerling een zomerschool kan volgen.

Bewuste fasering en voorbereiding: voorzie structureel tijd voor voorbereiding en evaluatie (bv. drie extra dagen zonder leerlingen) om de kwaliteit en continuïteit te verhogen.

Grenzen aan uitbesteding: besteed het onderwijsinhoudelijke luik nooit volledig uit aan externe partijen, om onderwijskwaliteit en ontwikkelingsgericht werken te waarborgen.

Kwaliteitscontrole: voer een integrale kwaliteitscontrole in met verplichte actieplannen bij verbeterpunten.

Stimuleer linken met bestaande projecten zoals buddy-werkingen

Veel hogescholen hebben een eigen studenttutoringproject. Ze leiden studenten op om kwetsbare jongeren te begeleiden als tutor, individueel of in kleine groepjes. De geïnvesteerde energie kan optimaler renderen wanneer deze studenten nog intensiever worden toegeleid naar zomerscholen.

Integratie zomerscholen en reguliere scholen

Scholieren leren het meest van een leerkracht die hen goed kent. Een alternatief leercircuit zoals zomerscholen opzetten kost veel energie en middelen.

- Zomerscholen zitten soms in een kwakkelpositie tussen informeel en formeel leren.
- Zet sterker in op de organisatie van zomerscholen door de reguliere schoolwerking. Scholen zijn het best vertrouwd met hun leerlingen en de aanpak die nodig is.
- Stimuleer daarnaast ook taalverwerving en taalversterking Nederlands in andere initiatieven zoals speelpleinwerkingen en sportclubs. Borg expertise die in het verleden is opgebouwd via projecten zoals Taalspeler.

esther@schoolmakers.be
jan@schoolmakers.be

